

Nader onderzoek vleermuizen, huismussen en gierzwaluw

Herontwikkeling Haagweg 310-320 te Breda

projectnummer 0454780.100
definitief revisie 00
12 januari 2021

Nader onderzoek vleermuizen, huismussen en gierzwaluw

Herontwikkeling Haagweg 310-320 te Breda

projectnummer 0454780.100

definitief revisie 00
12 januari 2021

M. van Gemeren

Opdrachtgever

SoMa Vastgoed B.V.
de Ambachten 31
4881 XZ ZUNDERT

Antea Group is aangesloten bij het
Netwerk Groene Bureaus

De informatie in voorliggende rapportage is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

datum vrijgave
15 januari 2021

beschrijving revisie 00
definitief

goedkeuring
drs. ing. M.L. Braad

vrijgave
Ing. W.A. Matla

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Planvoornemen	2
2	Wettelijk kader Wet natuurbescherming	4
2.1	Algemeen	4
2.2	Soortbescherming	4
2.2.1	Soorten van de Vogelrichtlijn	4
2.2.2	Soorten van de Habitatrichtlijn	5
2.2.3	Ontheffingsplicht	5
2.2.4	Zorgplicht	5
3	Methodiek	7
3.1	Huismus (<i>passer domesticus</i>)	7
3.1.1	Veldbezoeken	7
3.2	Gierzwaluw (<i>apus apus</i>)	7
3.2.1	Veldbezoeken	8
3.3	Vleermuizen	8
3.3.1	Veldbezoeken	10
3.4	Overzicht veldbezoeken	11
4	Resultaten	12
4.1	Huismussen	12
4.1.1	Vaste rust- en verblijfplaatsen	12
4.2	Gierzwaluwen	13
4.3	Vleermuizen	13
4.3.1	Zomer- en kraamverblijfplaatsen	14
4.3.2	Paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen	14
4.3.3	Winterverblijfplaatsen	14
4.3.4	Voerageergebieden en vliegroutes	14
4.3.5	Paarterritoria	15
5	Effectbeoordeling	16
5.1	Toetsing Wet natuurbescherming ten aanzien van huismussen	16
5.2	Toetsing Wet natuurbescherming ten aanzien gierzwaluwen	16
5.3	Toetsing Wet natuurbescherming ten aanzien van vleermuizen	17
5.3.1	Verblijfplaatsen	17
5.3.2	Overzicht mitigatie / compensatie en planning	18
6	Conclusie en aanbevelingen	20
7	Bronnen	21

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

SoMa Vastgoed B.V. is voornemens om in het plangebied Haagweg 310-320, naast vier bestaande woningen, twee vrijstaande woningen en elf rijwoningen te realiseren. Dit voornemen is echter in het huidige bestemmingplan niet toegestaan. Om deze reden wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld.

Bij ruimtelijke ingrepen moet rekening worden gehouden met beschermde planten- en diersoorten en met beschermde gebieden. Er dient onderzocht te worden of de geplande ingrepen effect hebben op beschermde soorten of beschermde gebieden (Wet natuurbescherming en Natuurnetwerk Nederland). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties. In dit kader is een Natuurtoets uitgevoerd voor de voorgenomen ontwikkeling (Antea Group, 14 november 2019).

Uit deze Natuurtoets is naar voren gekomen dat het de woningen in het plangebied potentieel geschikte verblijfplaatsen bevat voor vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen. Daarnaast maakt de opgaande vegetatie mogelijk onderdeel uit van vliegroutes van vleermuizen. Om te bepalen of dit daadwerkelijk het geval is, is nader onderzoek uitgevoerd. In voorliggende rapportage zijn de resultaten van het nader onderzoek beschreven, betreffende de vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen.

In Figuur 1.1 is de ligging van het plangebied weergegeven.

Figuur 1.1. Ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: Street Smart 2018.

1.2 Planvoornemen

De initiatiefnemer is voornemens de huidige bebouwing te slopen en overige verharding en beplanting weg te halen. Hiervoor in de plaats wordt een tweetal appartementsgebouwen teruggebouwd met parkeerplaatsen (grotendeels onder de bebouwing), tuinen, gemeenschappelijke binnen gebied en openbaar plantsoen met verspreid staande bomen.

Zie Figuur 1.2 voor een impressie van het voornemen.

Figuur 1.2. Schets planvoornemen. Bron: SoMa Vastgoed.

2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft het wettelijk kader van de soortenbescherming ([paragraaf 2.2](#)) en de gebiedsbescherming ([paragraaf 2.3](#)) relevant voor voorliggende Natuurtoets.

2.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden. In het voorliggende Nader onderzoek wordt enkel ingegaan op de soortbescherming. Hier zal in Hoofdstuk 5 aan getoetst worden.

2.2 Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. **soorten van de Vogelrichtlijn;**
2. **soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief Bijlage I en II uit Verdrag van Bern en Bijlage I uit Verdrag van Bonn, met uitzondering van vogels;**
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

Voorliggende toetsing richt zich op het voorkomen van vleermuizen en huismussen. Deze soortgroepen zijn beschermd. Voor huismussen is de bescherming in het kader van de Vogelrichtlijn en staat vermeld in artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (Wnb). Voor vleermuizen is de bescherming in het kader van de Habitatrichtlijn en staat vermeld in artikel 3.5 van de Wnb. Onderstaand zijn de verbodsbepalingen uit dit artikel uiteengezet.

2.2.1 Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal vogelsoorten, indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt (zie artikel 3.1 in tekstkader in de bijlage).

Artikel 3.1 Wet natuurbescherming beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

2.2.2 Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn met uitzondering van vogels) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod op om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding..

Artikel 3.5 Wet natuurbescherming Europees beschermde soorten

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, Bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn met uitzondering van vogels, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied

2.2.3 Ontheffingsplicht

Indien bij het voornemen gestelde verboden in artikel 3.1 of 3.5 worden overtreden, en deze niet volledig gemitigeerd kunnen worden - dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaats vindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie (1-3). Zie Bijlage 1 van de Natuurtoets (Antea Group, 2020) voor een uitgebreide toelichting.

2.2.4 Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in [artikel 1.11](#) de zorgplicht opgenomen. De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke

handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

3 Methodiek

3.1 Huismus (*passer domesticus*)

Afbakening

Het onderzoek naar huismussen is te verdelen in het inventariseren van nesten in het gebouw en de groene elementen binnen het plangebied. Het onderzoek is verricht conform het Kennisdocument Huismus 2017 van BIJ12 (zie kader ??).

Aangenomen kan worden dat er geen broedende huismussen aanwezig zijn als er tijdens twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april tot en met 15 mei of tijdens vier gerichte veldbezoeken in de periode 10 maart tot en met 20 juni geen aanwezigheid kan worden aangetoond. De inventarisatie moet bij voorkeur onder de volgende omstandigheden plaatsvinden:

- goede omstandigheden (b.v. geen regen, harde wind en/of kou)
- op geluidsluwe momenten (bijvoorbeeld de zondagmorgen in stedelijk gebied)
- Op geschikte momenten op de dag (tussen 1 à 2 uur na zonsopkomst en 1 à 2 uur voor zonsondergang is de meeste activiteit waar te nemen, met een piek in de ochtend)
- met een tussenperiode van minimaal 10 dagen.

3.1.1 Veldbezoeken

Rustplaatsen en functionele leefomgeving van huismussen

In de periode van 23 april t/m 24 mei 2020 is er met drie ochtendbezoeken gericht geobserveerd of en hoe huismussen het plangebied gebruiken. Er is gericht gezocht naar nestelende huismussen.

Tabel 3.1. Overzicht veldbezoeken nader onderzoek huismus.

Datum	Tijd	Soortgroep	Activiteit	Weersomstandigheden
23-4-2020	07:00 uur gestart	Huisumus	Lokaliseren van nestplaatsen en essentiële leefgebieden	Onbewolkt, droog, windstil, 11°C
14-5-2020	06:50 uur gestart	Huisumus	Lokaliseren van nestplaatsen en essentiële leefgebieden	Onbewolkt, droog, windstil, 4°C
24-5-2020	06:00 uur gestart	Huisumus	Lokaliseren van nestplaatsen en essentiële leefgebieden	Bewolkt, droog, WZW-2, 12°C

3.2 Gierzwaluw (*apus apus*)

Afbakening

Het onderzoek naar gierzwaluwen is verricht middels het inventariseren van nesten in de woningen. Het onderzoek is verricht conform het Kennisdocument Gierzwaluw 2017 van BIJ12 (zie kader).

3.2.1 Veldbezoeken

In de periode van 9 juni t/m 15 juli 2020 is met drie avondbezoeken gericht gezocht naar nestelende gierzwaluwen.

Aangenomen kan worden dat er geen broedende gierzwaluwen aanwezig zijn als er tijdens drie gerichte veldbezoeken in de periode 15 mei t/m 15 juli i geen aanwezigheid kan worden aangetoond. De inventarisatie moet bij voorkeur onder de volgende omstandigheden plaatsvinden: minimaal drie inventarisatiemomenten met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen

- waarvan minimaal 1 inventarisatie tussen 20 juni en 7 juli (jongen aanwezig)
- tussen 2 uur voor zonsondergang tot zonsondergang
- tijdens goede (droge) weersomstandigheden.

Tabel 3.2. Overzicht inventarisaties nader onderzoek gierzwaluw.

Datum	Tijd	Soortgroep	Activiteit	Weersomstandigheden
09-6-2020	20.00 uur gestart	Gierzwaluw	Lokaliseren van nestplaatsen	Bewolkt, droog, windstil, 14°C
21-6-2020	20.00 uur gestart	Gierzwaluw	Lokaliseren van nestplaatsen	Bewolkt, droog ZW 1, 17°C
15-7-2020	20.00 uur gestart	Gierzwaluw	Lokaliseren van nestplaatsen	Bewolkt, droog, W-1, 18°C

3.3 Vleermuizen

Afbakening

Het onderzoek naar vleermuizen is te verdelen in het inventariseren van zomer- en kraamverblijfplaatsen, paarverblijfplaatsen, zwermplaatsen en winterverblijfplaatsen. Per mogelijk aanwezige functie is er onderzoek verricht conform het meest recente Vleermuisprotocol 2017 (zie kader).

Verblijfplaatsen/zwermgedrag

Vleermuizen gebruiken gedurende het jaar meerdere typen voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen. Dit zijn zomerverblijfplaatsen, winterverblijfplaatsen, kraamverblijfplaatsen en paarverblijfplaatsen.

Foerageergebied

Gebied waarbinnen een soort foerageert. Een foerageergebied is van essentieel belang voor het functioneren van de verblijfplaats wanneer er geen alternatieve foerageergebieden zijn om de eventuele aantasting ervan op te vangen.

Vliegroutes

Vaste route vanaf een verblijfplaats naar een foerageergebied, waarvan minimaal 5% van de in de verblijfplaats aanwezige individuen gebruik maakt. Een vliegroute is essentieel wanneer er geen goede alternatieve vliegroute is om vanuit de verblijfplaats het betreffende foerageergebied te bereiken dan wel dat er wel een alternatieve vliegroute is, maar het gebruik hiervan kost vergeleken met de originele vliegroute teveel energie (te ver omvliegen of te onbeschut).

Paarterritoria

Territorium waarbinnen een mannelijke vleermuis baltst en deze verdedigt tegen andere mannetjes. Binnen een paarterritorium ligt de paarverblijfplaats.

Baltsroep

Sociaal geluid (roep) dat mannelijke vleermuizen gedurende de paartijd produceren met de functie om vrouwtjes te lokken en andere mannetjes af te weren. De baltsroep kan bestaan uit een werfroep en contactroep.

Baltslocatie

Een locatie waar de functie baltsen is en geen paarterritoria of paarverblijfplaatsen worden waargenomen.

De inventarisaties met betrekking tot vleermuizen zijn met behulp van een zogenaamde batdetector uitgevoerd. Er is steeds met twee detectors gewerkt, een Petterson D200 en een Petterson D240x. De D200 was daarbij afgesteld tussen de 20 en 25 kHz en de D240x tussen de 40 en 45 kHz. Deze apparaten vangen de ultrasone geluiden van vleermuizen op en maakt deze hoorbaar. Daarnaast biedt het apparaat de mogelijkheid geluiden op te nemen voor analyse achteraf. Enkele soorten zijn namelijk zeer moeilijk te determineren in het veld en vereisen een controle met behulp van analyse-software (o.a. Bat Explorer).

Figuur 3.1. Gebouwen geschikt voor vleermuizen en meegenomen in het nader onderzoek.

3.3.1 Veldbezoeken

Zomer- en kraamverblijfplaatsen

In de periode 20 mei – 21 juni 2020 is het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van zomer- en kraamverblijfplaatsen van vleermuizen. Deze inventarisatie bestond uit twee rondes in de avond vanaf zonsondergang, en een ronde in de vroege ochtend vanaf circa twee uur voor zonsopkomst. De andere ronde heeft 's-avonds plaatsgevonden vanaf zonsondergang. Twee aanvullende veldbezoeken hebben plaatsgevonden op 11 juni 2020 en 21 juni 2020 respectievelijk in de vroege ochtend (tussen half 4 en half 7) en de late avond (tussen 22:00 en 00:15) om de geschikte gebouwen in het plangebied vlakdekkend te onderzoeken.

Paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen

In de periode 29 augustus - 19 september 2020 zijn drie inventarisaties uitgevoerd, teneinde paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen vast te stellen, dan wel uit te sluiten. De inventarisaties zijn afgestemd op het gedrag van de te verwachten soorten.

Winterverblijfplaatsen

Ten behoeve van het onderzoek naar winterverblijfplaatsen van vleermuizen is er tijdens de inventarisaties in het paarseizoen (augustus – september 2020) aandacht besteed aan het middernachtzwermen van vleermuizen bij potentiële winterverblijven.

3.4 Overzicht veldbezoeken

In Tabel 3.3 is een overzicht gegeven van de data en weersomstandigheden van de inventarisaties. Hiermee is een vlakdekkend onderzoek uitgevoerd door een deskundig vleermuisdeskundige, conform het vleermuisprotocol (2017).

Tabel 3.3. Overzicht inventarisaties nader onderzoek vleermuizen.

Datum	Tijd	Soortgroep	Activiteit vaststellen	Temp	Wind	Neerslag	bewolking
20-5-2020	03:40-05:40	Vleermuizen	Vaststellen foerageergebied, verblijfplaatsen en vliegroutes	12°C	stil	droog	60%
9-6-2020	20:00-24:00	Vleermuizen	Vaststellen foerageergebied, verblijfplaatsen en vliegroutes	14°C	stil	droog	100%
21-6-2020	20:00-24:15	Vleermuizen	Vaststellen van foerageergebied, verblijfplaatsen en vliegroutes	17°C	ZW-1	droog	90%
29-8-2020	00.00-02.00	Vleermuizen	Zwermgedrag winterverblijfplaatsen en baltsgedrag mannetjes	18°C	W-1	droog	100%
9-9-2020	00.00-02.00	Vleermuizen	Zwermgedrag winterverblijfplaatsen en baltsgedrag mannetjes	13°C	Z-1	droog	30%
19-9-2020	21.30-23.30	Vleermuizen	Zwermgedrag winterverblijfplaatsen en baltsgedrag mannetjes	18°C	Z-1	droog	80%

4 Resultaten

4.1 Huismussen

In het plangebied zijn foeragerende huismussen waargenomen. Er zijn tijdens het onderzoek geen nesten van huismussen aangetroffen in het plangebied.

4.1.1 Vaste rust- en verblijfplaatsen

De verblijfplaatsen van huismussen omvatten de voorplantingsnesten (vaak in gebouwen) en de verblijfplaatsen in de groenblijvende opgaande vegetatie. Niet broedende huismussen gebruiken groenblijvende elementen zoals klimop langs gevels en hoog opgaande groenblijvende vegetatie als rustplaats. Tevens doen deze groene elementen overdag dienst als schuilplaatsen voor de foeragerende huismussen, als verzamelplekken en als plekken waar de jongen worden grootgebracht. Deze elementen vormen, samen met nestplaatsen het biotoop van de huismus. Deze groenblijvende elementen zijn sporadisch aanwezig in het plangebied. In het plangebied zijn geen nest- en verblijfplaatsen van huismussen aangetroffen.

Gezien het geringe aantal groene elementen in het plangebied, de aard van de bebouwing rondom het plangebied en de aanwezigheid van groenblijvende elementen die geschikt zijn voor huismussen, in de directe omgeving van het plangebied, is het aannemelijk dat huismussen zich bevinden in de woningen ten zuiden en zuidwesten van het plangebied. Deze bebouwing en de groene elementen die hier aanwezig zijn, blijven met de geplande ontwikkeling intact. Er is geen sprake van essentieel leefgebied in het plangebied.

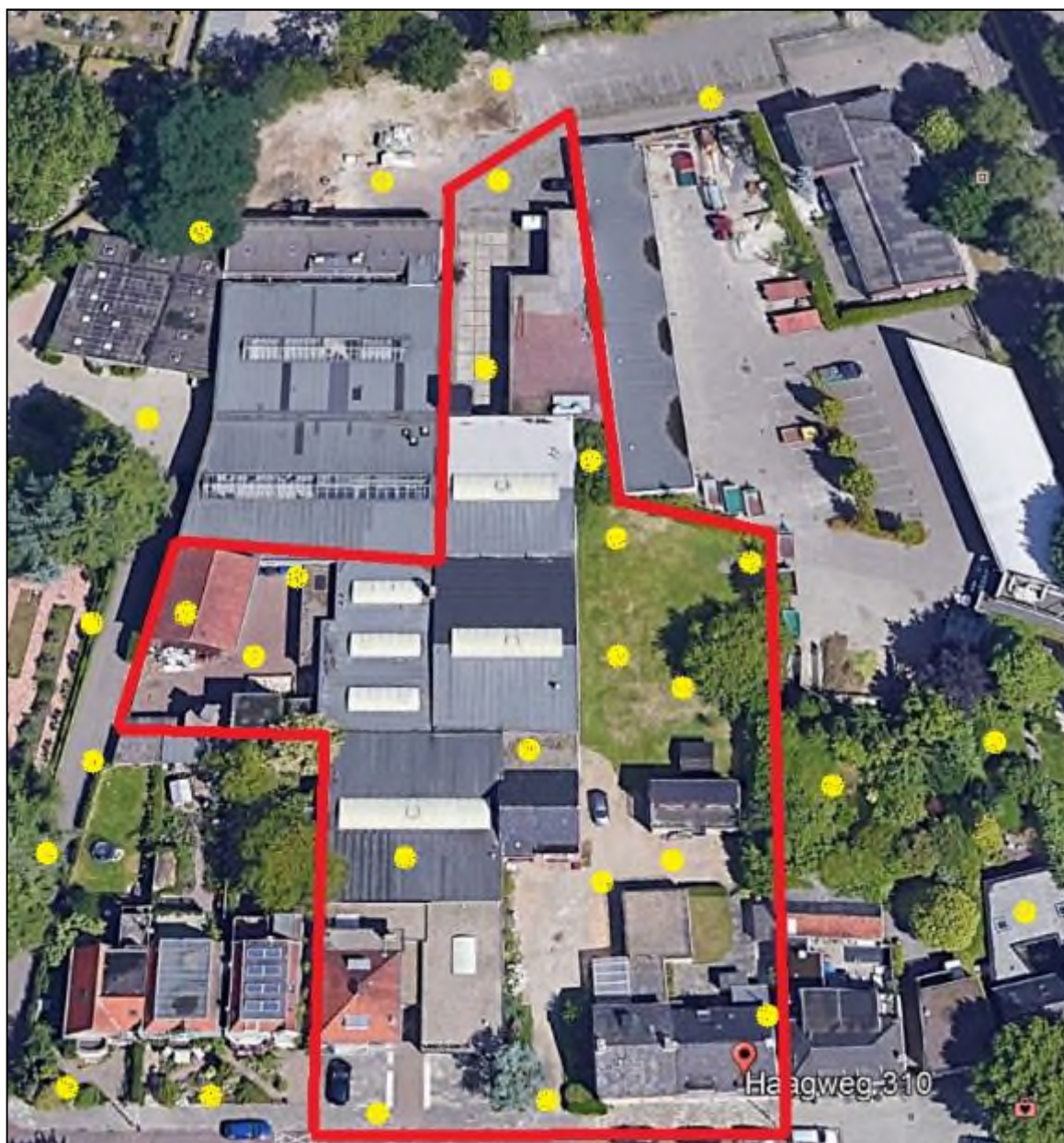
Figuur 4.1. Plangebied ten opzichte van geschikt leefgebied huismussen.

4.2 Gierzwaluwen

Gierzwaluwen zijn in de verdere omgeving van het plangebied waargenomen. Er zijn geen nestplaatsen aangetroffen tijdens het onderzoek.

4.3 Vleermuizen

Tijdens het onderzoek is in het plangebied alleen de gewone dwergvleermuis foeragerend waargenomen. De verspreiding van de foeragerende gewone dwergvleermuizen is met stippen in de onderstaande Figuur 4.2. aangegeven.

Figuur 4.2. Waarnemingen van foeragerende gewone dwergvleermuizen met gele stip aangegeven. Plangebied rood omkaderd.

Alleen de gewone dwergvleermuis komt voor in het plangebied. De waargenomen vleermuissoorten zijn foeragerend of passerend in het plangebied aangetroffen. Tevens zijn baltsende mannetjes waargenomen. Tijdens het onderzoek is één paarverblijfplaats aangetroffen van de gewone dwergvleermuis.

Tabel 4.1 toont een overzicht van de resultaten uit het onderzoek.

Tabel 4.1. Resultaten per bezoek aan de Haagweg 310-320.

Datum	Aangetroffen soorten en aantallen	Gedrag
20-5-2020	Gewone dwergvleermuis - 9	Foeragerend en overtrekkend
9-6-2020	Gewone dwergvleermuis - 16	Foeragerend en overtrekkend
21-6-2020	Gewone dwergvleermuis - 6	Foeragerend
29-8-2020	Gewone dwergvleermuis - 6	Foeragerend (3) Baltsend (3)
9-9-2020	Gewone dwergvleermuis -16	Foeragerend (11) Baltsend (5)
19-9-2020	Gewone dwergvleermuis -13	Foeragerend (9) Baltsend (4)

Uit de natuurtoets (Antea Group, 2020) kwamen tevens de ruige dwergvleermuis, watervleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis naar voren als waargenomen in de omgeving van het plangebied. Deze vleermuissoorten en alle overige in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn tijdens de onderzoeksperiode niet waargenomen.

4.3.1 Zomer- en kraamverblijfplaatsen

In het plangebied zijn geen zomer- en/of kraamverblijfplaatsen aangetroffen.

4.3.2 Paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen

Tijdens de inventarisaties in het paarseizoen zijn in het plangebied en de directe omgeving baltsende vleermuizen waargenomen. Eén paarverblijfplaats is vastgesteld (zie Figuur 4.3). Er zijn tijdens de onderzoeksperiode geen zwermplaatsen waargenomen.

4.3.3 Winterverblijfplaatsen

Tijdens de inventarisaties gedurende het paarseizoen (augustus – september 2020) zijn geen zwermactiviteiten van vleermuizen waargenomen die duiden op een (massa)winterverblijfplaats. Er zijn hiermee geen aanduidingen dat er (massa)winterverblijfplaatsen aanwezig zijn.

Paarverblijfplaatsen worden door het mannetje het hele jaar door gebruikt. Op basis van het aangetroffen paarverblijf, moet daarom ook uitgegaan worden van één winterverblijfplaats van een gewone dwergvleermuis.

4.3.4 Foerageergebieden en vliegroutes

In het plangebied zijn foeragerende dieren waargenomen, maar van essentieel foerageergebied is geen sprake. Het betrof steeds kleine aantallen vleermuizen (zie Figuur 4.2) en het plangebied

biedt onvoldoende variatie in biotopen om een hoge aantrekkende werking te hebben op insecten (voedsel van vleermuizen). Ook van vliegroutes is geen sprake.

4.3.5 Paarterritoria

Tijdens het veldbezoek op 29 augustus zijn drie baltsende gewone dwergvleermuizen waargenomen. De baltslocaties zijn aangegeven met gele stippen in Figuur 4.3. Tijdens de veldbezoeken in september zijn op 9 september vijf baltsende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Dit is aangegeven met rode stippen en op 19 september zijn er vier baltsend waargenomen welke zijn aangegeven met blauwe stippen. Met een witte ster in Figuur 4.3. is een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aangegeven.

In onderstaande Figuur 4.3. is de paarverblijfplaats met een witte ster aangegeven.

Figuur 4.3. Weergave baltsende mannetjes gewone dwergvleermuis en paarverblijfplaats.

5 Effectbeoordeling

In dit hoofdstuk worden de in hoofdstuk 4 uiteengezette bevindingen getoetst aan de Wet natuurbescherming en wordt ingegaan op de benodigde acties ten aanzien van de Wet natuurbescherming.

5.1 Toetsing Wet natuurbescherming ten aanzien van huismussen

Alle in Nederland voorkomende broedvogels zijn beschermd en staan vermeld in de Europese Vogelrichtlijn. Voor sommige vogels geldt dat zij hun nest jaarrond gebruiken. Deze vogels staan vermeld op de lijst van jaarrond beschermde vogelnesten (*Bron: Rijksdienst voor Ondernemend Nederland*). Deze jaarrond beschermde vogelnesten zijn onderverdeeld in categorie 1 t/m 5.

De huismus betreft een categorie 2 vogel. Dit betekent dat de soort een jaarrond beschermd nest en leefgebied heeft. De huismus is een koloniebroeder en broedt elk broedseizoen op dezelfde plaats en is daarin zeer honkvast en tevens afhankelijk van bebouwing en biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

In de te slopen gebouwen zijn geen nesten van huismussen aangetroffen. In het plangebied zijn wel foeragerende huismussen waargenomen. De huismussen hebben de nesten waarschijnlijk in de woningen in de omgeving van het plangebied. Omdat de huizen ten zuiden en zuidwesten van het plangebied geschikte nestlocaties bieden om te nestelen worden deze hier verwacht (daken met dakpannen).

Er gaan met de sloop van het gebouw geen voorplantingsnesten verloren. Er is derhalve geen sprake van effecten op de huismus. Vanuit de Wnb zijn er met betrekking tot de huismus geen belemmeringen voor de sloop.

Het plangebied maakt onderdeel uit van het leefgebied van de huismus. Echter gezien de geringe omvang en kwaliteit van het aanwezige groen, gaat met de sloop en het herontwikkelen van het plangebied geen essentieel leefgebied verloren. Er is derhalve geen sprake van overtredingen van verbodsbepalingen uit de Wnb. Er zijn geen vervolgstappen benodigd.

In aanvulling op wettelijk verplichte inspanningen biedt de te realiseren woningbouwlocatie Soma Vastgoed B.V. kansen om meer leefgebied te laten realiseren voor huismussen. Door te kiezen voor groenblijvende groenelementen zoals taxus, liguster, coniferen. Een en ander kan in de ontwerpfase worden meegenomen in het plan voor dit gebied.

5.2 Toetsing Wet natuurbescherming ten aanzien gierzwaluwen

Tijdens het nader onderzoek zijn geen broedplaatsen voor gierzwaluwen aangetroffen in het plangebied.

Voor wat betreft de Wnb soortbescherming gierzwaluwen zijn er geen belemmeringen voor de sloop.

5.3 Toetsing Wet natuurbescherming ten aanzien van vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn beschermd en staan vermeld op bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Indien vleermuizen worden verstoord of voortplantings- en rustplaatsen worden vernield of beschadigd, is sprake van overtreding van de gestelde verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming. Vliegroutes zijn beschermd als het van essentieel belang is voor het in stand houden van een vaste verblijfplaats. Dit is het geval als bij het verdwijnen van de vliegroute ook de verblijfplaats zou verdwijnen.

Tijdens drie bezoeken zijn baltsende mannetjes van gewone dwergvleermuis waargenomen. De gewone dwergvleermuis heeft binding met een gebouw in het plangebied. Het plangebied bevat territoria en een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis. (Zie figuur 4.3.)

Derhalve is bij de sloop van het gebouw een overtreding van de Wet natuurbescherming aan de orde en dient een ontheffing aangevraagd te worden.

5.3.1 Verblijfplaatsen

In het plangebied is een verblijfplaats aangetroffen. Hieronder worden de effecten uiteengezet.

Paarverblijfplaats/winterverblijfplaats gewone dwergvleermuis

Eén paarverblijfplaats/winterverblijfplaats is geconstateerd in het gebouw tijdens verschillende bezoeken en bevatte steeds één gewone dwergvleermuis. Paarverblijfplaatsen zijn wettelijk beschermd volgens de Habitatrichtlijn, Artikel 3.5 uit de Wet natuurbescherming. Het verwijderen van deze verblijfplaats is in overtreding met de Wet. Om deze reden dient een ontheffingsprocedure te worden doorlopen.

Mitigatie / compensatie

Ter compensatie van de verloren verblijfplaats kan worden gedacht aan standaard vleermuiskasten. Aangezien een verblijfplaats betreft met individuen wordt geadviseerd te werken met model A vleermuizenkasten. De verblijfplaats dient te worden gecompenseerd met factor vier, waardoor vier vleermuiskasten dienen te worden geplaatst in de directe omgeving (maximaal 200 meter) van de huidige verblijfplaats. In de nieuwbouw dienen ook vier permanente inbouwkasten te worden gerealiseerd.

In aanvulling op de wettelijk verplichte inspanning biedt de te realiseren woningbouwlocatie Soma Vastgoed B.V. kansen om meer leefgebied en inbouwkasten te laten realiseren voor vleermuizen. Eén en ander kan in de ontwerpfase worden meegenomen in het plan voor dit gebied.

Figuur 5.2. Afbeelding links: tijdelijke kast. Afbeelding rechts: inbouwsteen (bron: Vivara Pro).

5.3.2 Overzicht mitigatie / compensatie en planning

Een overzicht van de te realiseren (tijdelijke) mitigatie en de (permanente) compensatie is weergegeven in Tabel 5.1.

Tabel 5.1. Overzicht te realiseren mitigatie/compensatie.

Soort	Type verblijfplaats	Mitigatie/Compensatie
Gewone dwergvleermuis	Paarverblijfplaatsen (tijdelijk)	4 x vleermuiskast, bij voorkeur model A in een straal van 100 tot maximaal 200 meter.
Gewone dwergvleermuis	Paarverblijfplaatsen (permanent)	4 x inbouwkast vleermuizen.
Totaal		4 x standaard vleermuiskast model A 4 x inbouwkast vleermuizen

De tijdelijke kasten kunnen per direct (doch voor half februari) worden opgehangen aan gebouwen in de directe omgeving, in een straal van 100 tot 200 meter (zie Figuur 5.2).

Figuur 5.2. Zone (200 meter) waarin tijdelijke vleermuiskasten kunnen worden gerealiseerd.

De gewenningsperiode van 6 maanden kan lopen vanaf half februari 2021. Op basis van de noodzakelijke (tijdelijke) mitigatie en de gewenningsperiodes kunnen de fysieke werkzaamheden (o.a. de renovatie) aan het gebouw starten na het verkrijgen van een Wnb ontheffing en in de juiste periode.

Daarnaast dient een activiteitenplan te worden opgesteld en een Wnb ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag, de provincie Noord-Brabant. Een dergelijke ontheffing neemt circa 20 weken in beslag (+6 weken ter inzage). Door het bevoegd gezag wordt getoetst of de

soort niet onnodig wordt geschaad en of er voldoende maatregelen getroffen worden. Wanneer het bevoegd gezag akkoord is met de werkwijze omtrent de sloop en vleermuizen, wordt een ontheffing (vaak onder voorwaarden) verleend. Een dergelijke procedure neemt circa 20 weken in beslag. Daarboven op komt een periode van 6 weken waarin de ontheffing ter inzage ligt en waarin bezwaar gemaakt kan worden.

6 Conclusie en aanbevelingen

SoMa Vastgoed B.V. is voornemens om in het plangebied Haagweg 310-320, naast vier bestaande woningen, twee vrijstaande woningen en elf rijwoningen te realiseren. Uit de Natuurtoets (AG, 2020) is naar voren gekomen dat de gebouwen in het plangebied mogelijk functies bevatten voor huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. Om te bepalen of dit daadwerkelijk het geval is, is in 2020 een nader onderzoek uitgevoerd.

In het plangebied zijn huismussen en de gewone dwergvleermuis waargenomen. Huismussen zijn enkel foeragerend waargenomen. Er is echter geen sprake van essentieel foerageergebied. Vanuit de soortbescherming huismussen zijn geen vervolgstappen aan de orde.

In het plangebied is de gewone dwergvleermuis waargenomen. Op één plek in de bebouwing is een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis geconstateerd. Dit paarverblijfplaats doet tevens dienst als winterverblijfplaats.

De bebouwing betreft een verblijfslocatie voor vleermuizen en aantasting van de aanwezige verblijfplaats is in overtreding met de Wet natuurbescherming (Artikel 3.5, Wet natuurbescherming). Om deze reden dient een activiteitenplan te worden opgesteld en een Wnb ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag, de provincie Noord-Brabant. Een dergelijke ontheffing neemt circa 20 weken in beslag (+6 weken ter inzage). Daarnaast dienen zo spoedig mogelijk mitigerende maatregelen (voor half februari 2021) worden genomen door het plaatsen van (tijdelijke) vleermuiskasten in de directe omgeving van het plangebied om vertraging te voorkomen.

7 Bronnen

Antea Group, 2020. Natuurtoets Herontwikkeling Haagweg 310-320 te Breda

BIJ12 2017 Kennisdocument Huismus *Passer domesticus* versie 1.0 juli 2017.

BIJ12 2017 Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus* versie 1.0 juli 2017.

BIJ12 2017 Kennisdocument Gewone Dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus* versie 1.0 juli 2017.

Netwerk Groene Bureaus: Protocollen voor vleermuisinventarisaties maart 2017

Dietz, C., Helversen, von, O., Nill, D., 2011. Vleermuizen. *Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika*. Tirion natuur i.s.m. de Zoogdiervereniging, Nijmegen.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging, 2017. Vleermuisprotocol 2017, maart 2017.

Overig:

NDFF

www.zoogdiervereniging.nl

www.vivara.nl

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Rivium Westlaan 72
2909 LD CAPELLE A/D IJSSEL
Postbus 8590
3009 AN ROTTERDAM
T. +31 6 5124709
E. mariella.vangemeren@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2016

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar worden
gemaakt door middel van druk, fotokopie,
elektronisch of op welke wijze dan ook,
zonder schriftelijke toestemming van de
auteurs.